

Sumud: Direnişin Sessiz Kudreti

Arapça'da s-m-d kökünden türeyen ve "es-Samed" ismiyle aynı kökten gelen Sumud, "kararlılık, sebat" anlamlarına gelmekte, herhangi bir saldırı veya baskı karşısında gösterilen kararlı direniş, dayanıklılığı ifade etmektedir. Terim, 1967'deki Altı Gün Savaşı'nın ardından derinleşen İsrail işgali karşısında Filistin halkının şiddet içermeyen, sivil ve kültürel direnişini, "direniş ruhu"na hayat veren temel felsefeyi temsil eder. Siyonist rejimin Filistinlilere uyguladığı etnik temizlik ve yasadışı yerleşimci politikalarına karşı geliştirdiği milli bir bilinç olarak politik söyleme girmiştir. Filistin topraklarında kalma mücadelesi olarak, gündelik hayat içerisindeki tüm sosyal hayat uygulamaları ile kültürel, ekonomik, ideolojik ve politik değerleri kapsayan geniş bir yelpazeye uzanır. Örneğin; bütün baskı ve eziyetlere rağmen evlerini boşaltıp topraklarını terk etmemeleri, "Biz burada kalacağız!" diyerek gündelik hayata devam etmeleri "pasif" direniş olarak öne çıkmaktadır. Yıkılan evlerin yeniden inşa edilmesi, sıkı kontrol noktalarına rağmen işe ve okula gitmeye devam etme, alternatif okulların kurulması, tarım kooperatifleri oluşturma, kültürel ve aktivist faaliyetler düzenleme gibi eylemler ise "aktif" yani örgütlü direniş biçiminin örnekleridir. Filistinli kadınlar ise bu aktif direnişte öncü aktörlerdir. Kültürel belleğin taşıyıcıları rolünü üstlenen kadınlar, çocuklarına vatan bilincini aşılar, zeytin ağaçları dikerek hem geçim sağlar hem de toprağa aidiyetlerini ifade ederler. Sinema, müzik ve edebiyatta (bkz. Filistin Direniş Edebiyatı, Fadwa Tuğan, Mahmut Derviş) da yer bulan Sumud, Filistin'i hayatın her yanına taşıyan semboller (anahtar, kefiye, zeytin ağacı, karpuz, Hanzala vs.) yaşatmaya devam eder. Kısacası Sumud, duygusal bağlılık ve psikolojik bir başa çıkmanın ötesinde sosyo-politik bir eylem olarak değerlendirilir.

Leyla Şen

Sumud Filosu: Gazze'deki insanlık dışı ablukayı kırmak için 44 ülkeden aktivistlerin katılımıyla oluşturulan insani yardım filosudur. Bu kitap hazırlanırken filo siyonistlerin tehdit ve saldırılarına rağmen Akdeniz'den Gazze'ye doğru ilerlemeye devam ediyordu.